

Úvodní stránka>Vyhledat právníka>**Druhy právnických profesí**

Druhy právnických profesí

Portugalsko

Na této stránce najdete přehled právnických povolání v Portugalsku.

Soudci obecných soudů a soudci správních a finančních soudů (*Magistrados dos tribunais judiciais e dos tribunais administrativos e fiscais*)

V souladu s portugalskou ústavou jsou soudci představitelé svrchovaného orgánu – soudů.

Vykonávají spravedlnost ve jménu občanů, přičemž jsou vázáni pouze zákony.

Soudci obecných soudů se řídí ústavou a vlastním služebním řádem (*Estatuto dos Magistrados Judiciais*). V rámci hierarchie příslušných soudů existují tři kategorie soudců obecných soudů:

soudci Nejvyššího soudu (*Supremo Tribunal de Justiça*), označovaní jako *conselheiros*,
soudci odvolacích soudů (*Tribunais das Relações*), označovaní jako *desembargadores*,
soudci soudů prvního stupně, označovaní jako *juizes de Direito*.

Soudci správních a finančních soudů se řídí ústavou, služebním řádem soudců správních a finančních soudů (*Estatuto dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) a případně i služebním řádem soudců obecných soudů. V rámci hierarchie příslušných soudů existují tři kategorie soudců správních a finančních soudů:

soudci Nejvyššího správního soudu (*Supremo Tribunal Administrativo*), označovaní jako *conselheiros*,
soudci ústředních správních soudů, označovaní jako *desembargadores*,
soudci obvodních správních soudů a daňových soudů, označovaní jako *juizes de direito*.

Přístup k povolání soudce probíhá ve třech etapách: veřejné výběrové řízení; teoretická a praktická příprava ve Středisku pro justiční vzdělávání (*Centro de Estudos Judiciários*) a praxe justičního čekatele. Po úspěšném absolvování uvedených tří etap jsou uchazeči jmenováni soudci u soudů prvního stupně *juizes de direito*.

Po celou dobu výkonu svého povolání se soudci dále vzdělávají.

Pravidelné kontroly soudů prvního stupně provádí Nejvyšší rada pro soudnictví (*Conselho Superior da Magistratura*) a totéž ve vztahu k soudcům správních a finančních soudů vykonává Nejvyšší rada pro správní a finanční soudy (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*). Po každé kontrole je soudcům uděleno hodnocení podle následujících kategorií: vynikající, velmi dobrý, dobrý, dostatečný a neuspokojivý. Pokud je soudci uděleno hodnocení v kategorii „neuspokojivý“, je postaven mimo službu a bude s ním zahájeno disciplinární řízení za účelem posouzení, zda je způsobilý vykonávat svou práci. O jmenování, přidělení, přeložení, povýšení a zahájení disciplinárního řízení v případě soudců obecných soudů rozhoduje Nejvyšší rada pro soudnictví a v případě soudců správních a finančních soudů o tom rozhoduje Nejvyšší rada pro správní a finanční soudy.

Aby byla zaručena nezávislost a nestrannost soudců, ústava stanoví, že: soudci vykonávající své povolání nesmějí zastávat žádnou jinou funkci ve veřejném či soukromém sektoru, s výjimkou neplacené výuky či vědeckého výzkumu v oblasti soudnictví; soudci mohou být přeloženi, postaveni mimo službu, propuštěni či jim může být nařízen důchod pouze v případech stanovených zákonem; soudci nemohou být stíháni za svá rozhodnutí, kromě výjimek stanovených zákonem.

Více informací najdete na internetových stránkách <https://www.csm.org.pt/> a <https://www.cstaf.pt/>.

Státní zástupci působící v rámci státních zastupitelství (*Ministério Público*)

Státní zástupci působící v rámci státních zastupitelství jsou odpovědní za zastupování státu, vedení trestního stíhání a hájení demokratického právního řádu a zájmů stanovených zákonem. Státní zástupci mají podle zákona samostatné postavení a jsou autonomní.

Přístup k povolání státního zástupce je zahájen na základě veřejného výběrového řízení, jež spočívá ve zkouškách znalostí, posouzení životopisu a psychologickém testu, které zajišťuje Středisko pro justiční vzdělávání (*Centro de Estudos Judiciários*).

Přijetí uchazeči poté působí na pozici čekatele (*auditores de justiça*). Po úspěšném absolvování teoretické a praktické přípravy, která probíhá ve Středisku pro justiční vzdělávání, jsou jmenováni jako čekatelé na pozici zástupce státního zástupce.

Výkon povolání státního zástupce se skládá z pěti úrovní, seřazených v sestupném hierarchickém pořadí:

nejvyšší státní zástupce (*Procurador-Geral da República*),
náměstek nejvyššího státního zástupce (*Vice-Procurador-Geral da República*),
zástupce nejvyššího státního zástupce (*Procurador-Geral Adjunto*),
obvodní státní zástupce (*Procurador da República*),
zástupce obvodního státního zástupce (*Procurador da República Adjunto*).

Úřad nejvyššího státního zástupce (*Procuradoria-Geral da República*) je nejvyšším orgánem v systému státního zastupitelství, v jehož čele stojí nejvyšší státní zástupce. Patří k němu také Nejvyšší rada státního zastupitelství (*Conselho Superior do Ministério Público*), poradní sbor, právní poradci a oddělení podpůrných služeb.

Nejvyšší rada státního zastupitelství má pravomoc jmenovat, přidělit, přeložit či povýšit státní zástupce a přijímat příslušná disciplinární opatření.

Více informací najdete na internetových stránkách <http://www.ministeriopublico.pt/>.

Advokáti (*Advogados*)

Advokáti jsou odborníci v oblasti práva, zapsaní u advokátní komory, kteří kromě jiného poskytují třetím osobám právní zastoupení u soudu a právní poradenství spočívající ve výkladu a uplatňování právních předpisů.

K výkonu profese advokáta se v Portugalsku požaduje zápis u advokátní komory (*Ordem dos Advogados*).

Podmínky přístupu k tomuto povolání jsou následující:

právní akademický titul z domácí univerzity nebo právní titul získaný na zahraniční univerzitě, který je rovnocenný nebo byl uznán jako rovnocenný portugalskému,

absolvování stáže v celkové délce 18 měsíců, jež se skládá ze dvou etap: úvodní příprava v délce 6 měsíců a doplňující příprava v délce 12 měsíců,

úspěšné složení písemné a ústní zkoušky u advokátní komory.

Cizí státní příslušníci, kteří získali svůj titul na jakékoli právnické fakultě v Portugalsku, se mohou u advokátní komory Portugalska zapsat za stejných podmínek jako portugalský občané, pokud země jejich státní příslušnosti přiznává stejná práva portugalským občanům.

Advokáti z jiných členských států Evropské unie, kteří se chtějí trvale usadit v Portugalsku se záměrem vykonávat zde praxi na základě odborné způsobilosti získané ve své zemi původu, se musí zapsat u advokátní komory. V takových případech mohou poskytovat právní zastoupení před soudem pouze pod vedením právníka, který je u advokátní komory zapsán. Chtějí-li působit za zcela stejných podmínek jako portugalský advokát, musí být zapsáni u advokátní komory a složit písemnou a ústní zkoušku v portugalské jazyce.

Advokátní komora je veřejným sdružením zastupujícím odborníky, kteří působí v oboru advokacie v souladu se služebním řádem. V pravomoci komory je zejména zajišťovat přístup ke spravedlnosti, regulovat výkon této profese, přijímat disciplinární opatření vůči advokátům a právním koncipientům (jediný orgán, který tak může činit), dbát na společenskou úlohu, důstojnost a dobré jméno tohoto povolání a podporovat přístup ke znalosti a uplatňování práva.

Více informací najdete na internetových stránkách <https://portal.oa.pt/>.

Právní poradci (*Consultores jurídicos*)

V portugalském právním systému se nerozlišuje mezi profesí advokáta a právního poradce.

Právní zástupci (*Solicitadores*)

Právní zástupci jsou nezávislí odborníci, kteří svým klientům poskytují právní poradenství a právní zastoupení u soudu v rámci omezení vyplývající z jejich postavení a procesních předpisů. U soudu mohou zastupovat strany ve všech případech, kdy není povinné zastupování advokátem (*advogado*).

Právní zástupci mohou rovněž zajišťovat svým klientům (občanům i podnikům) právní zastoupení mimo soud, například před finančním úřadem, notářskými úřady, rejstříky a orgány veřejné správy.

Podmínky přístupu k tomuto povolání jsou následující:

mít právnický titul a nebyť zapsán u advokátní komory, nebo mít titul v oboru právní zástupce, a v obou případech být držitelem úředně uznávaného diplomu. Cizí státní příslušníci z jiných zemí Evropské unie musí mít akademický titul a odbornou způsobilost požadovanou pro výkon této profese v dané zemi původu, absolvovat praxi koncipienta v délce 12 až 18 měsíců,

během praxe získat příznivé reference, které poskytne školitel a střediska pro koncipienty, a složit státní zkoušku v souladu s příslušnými předpisy.

Uchazeči pocházející z jiného členského státu Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru se zapisují u kolegia právních zástupců (*Colégio dos Solicitadores*) v souladu se zákonem č. 9/2009 ze dne 4. března 2009, ve znění pozdějších předpisů.

Komora právních zástupců a soudních exekutorů (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução, OSAE*) je veřejným sdružením zastupujícím tato právní povolání. Je zejména odpovědná za uplatňování disciplinární pravomoci vůči svým členům a za vydávání posudků k návrhům právních předpisů vztahujících se k jejím pravomocem.

Více informací lze získat na internetových stránkách <http://www.osae.pt/>.

Soudní exekutoři (*Agentes de execução*)

Soudní exekutoři jsou odborníci, kterým zákon uděluje vnitrostátní pravomoc k činnostem souvisejícím s výkonem rozhodnutí vydaných v rámci občanskoprávních řízení. Jedná se o nezávislé a nestranné odborníky, kteří nezastupují ani jednu ze stran během řízení, avšak jsou pověřeni prováděním veškerých formalit spojených s výkonem rozhodnutí, včetně zabavení, doručování soudních písemností a prodeje zabaveného majetku. V některých případech mohou jejich úkony provádět soudní úředníci.

Soudního exekutora jmenuje strana, která žádá o výkon rozhodnutí, nebo soud.

Soudními exekutory mohou být pouze právní zástupci nebo advokáti, kteří:

mají portugalskou státní příslušnost,

netýká se jich žádné z omezení stanovených v předpisech týkajících se Komory právních zmocněnců a soudních exekutorů nebo Advokátní komory,

v posledních deseti letech nebyli uvedeni na veřejném seznamu dlužníků vydaném v souladu se zákonem,

úspěšně absolvovali praxi čekatele soudního exekutora,

po více než třech letech působení ve funkci soudního exekutora složili zkoušku a získali příznivé stanovisko Komise pro dohled nad úředníky v justici (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça, CAAJ*),

do tří let po úspěšném absolvování praxe požádali o zápis u příslušné komory,

splňují minimální požadavky na vybavení informační technikou stanovené v pravidlech, která schválilo valné shromáždění.

Toto povolání reguluje Komora právních zástupců a soudních exekutorů a příslušné kolegium soudních exekutorů (*Colégio de Especialidade dos Agentes de Execução*).

Komise pro dohled nad úředníky v justici (CAAJ), orgán nezávislý na Komorě právních zástupců a soudních exekutorů, odpovídá za dohled a disciplinární opatření vůči soudním exekutorům.

Více informací lze získat na internetových stránkách <http://www.osae.pt/> a <https://caaj.justica.gov.pt/>.

Notáři (*Notários*)

Notáři jsou odborníci s pravomocí jednat ve specifických právnických situacích. Mají významnou úlohu v oblasti mezinárodního i vnitrostátního obchodu.

V rámci výkonu svého povolání notáři:

sepisují soukromé smlouvy a poskytují stranám poradenství, přičemž jsou povinni zachovávat loajalitu vůči oběma z nich, vyhotovují úřední dokumenty,

přičemž jsou odpovědní za soulad těchto dokumentů s právními předpisy a za rady, které poskytují; mají povinnost informovat strany o důsledcích

povinností, které hodlají přijmout,

vykonávají právní úkony, které jsou před nimi sjednány. Příslušný úkon může být přímo zapsán do úředních rejstříků nebo vykonán, pokud některá ze stran neplní své povinnosti, bez předchozího zásahu soudce,

zastávají úlohu rozhodce, který jedná nestranně a v úplném souladu se zákonem, aby mohly strany dospět ke vzájemně přijatelné dohodě,

vyhotovují dokumenty a stanovují podmínky řízení o soupisu majetku, aniž by tím byly dotčeny otázky, které z důvodu své povahy či skutkové nebo právní složitosti nemohou být rozhodnuty v rámci řízení o soupisu majetku, ale musí o nich rozhodnout soudce obvodního soudu (*tribunal de comarca*), pod nějž spadá notářství pověřené daným řízením (pravomoc udělená notářstvím zákonem č. 2/2013 ze dne 5. března 2013, kterým se schvaluje právní režim řízení o soupisu majetku a kterým se vytváří systém sdílené pravomoci).

V návaznosti na reformu notářského povolání a související privatizaci daného odvětví mají notáři dvojí status: jsou jednak veřejnými činiteli, jednak příslušníky svobodného povolání, kteří již nespádají mezi státní úředníky.

Jakožto veřejný činitel podléhá notář ministerstvu spravedlnosti, které vůči němu uplatňuje disciplinární a regulační pravomoc. V rámci nového zařazení notářů mezi svobodná povolání reguluje od roku 2006 výkon notářského povolání Notářská komora v partnerství s ministerstvem spravedlnosti. Dohlížejí nad dodržováním etických zásad, jimiž se toto povolání řídí, a dbají na to, aby notáři hájili související veřejné zájmy, čímž není dotčena pravomoc zasahovat, která je vzhledem k povaze dané profese ze zákona udělena ministerstvu spravedlnosti.

Více informací lze získat na internetových stránkách <http://www.notarios.pt/OrdemNotarios/pt>.

Registrační úředníci (*Conservadores*)

Registrační úředníci jsou veřejní činitelé pověřeni zaznamenáváním a zveřejňováním právních úkonů a skutečností týkajících se nemovitostí, movitého majetku podléhajících registraci, obchodní činnosti a života fyzických osob. Jejich úkolem je zejména ověřování souladu uvedených úkonů a skutečností a souvisejících dokumentů s právními předpisy a zajištění toho, aby práva vyplývající z těchto dokumentů byla řádně definována a odpovídala zákonem stanovené úpravě pro zápis a zveřejnění, a na tomto základě rozhodují, zda budou dané úkony či skutečnosti zapsány do rejstříku či nikoli.

Podle záležitostí, kterým se věnují při výkonu svých povinností, mohou registrační úředníci být:

registrační úředníci u matricních úřadů (*conservadores do registo civil*), kteří působí ve věcech týkajících se vymezení a zveřejnění právních skutečností a úkonů týkajících se života fyzických osob. Do jejich pravomoci spadají zápisy narození, sňatků, úmrtí, adopcí a určení mateřství/otcovství; organizace řízení týkajících se rozvodu či odluky manželů a rozdělení majetku po vzájemné dohodě a vydávání ověřených a kopií v souvislosti se zapsanými skutečnostmi, **registrační úředníci u katastru nemovitostí** (*conservadores do registo predial*), jejichž úkolem je zveřejňování informací o právním stavu nemovitostí s cílem zajistit právní jistotu, pokud jde o transakce v odvětví nemovitostí,

registrační úředníci u registru vozidel (*conservadores do registo de veiculos*), jejichž úkoly se týkají zveřejňování práv k movitému majetku podléhajícímu registraci (motorová vozidla, lodě a letadla) a informací o právním stavu motorových vozidel a přívěsů s cílem zajistit právní jistotu, pokud jde o transakce v tomto odvětví,

registrační úředníci u obchodního rejstříku (*conservadores do registo comercial*), kteří odpovídají za zveřejňování údajů o postavení živnostníků, obchodních společností, občanských sdružení obchodního charakteru, jednočlenných společností s ručením omezeným a jiných subjektů podléhajících zápisu do obchodního rejstříku s cílem zajistit právní jistotu, pokud jde o transakce v tomto odvětví.

Pro přístup k povolání registračního úředníka se vyžaduje právník diplom z portugalské univerzity nebo rovnocenný akademický titul, složení zkoušek způsobilosti, absolvování doplňujícího univerzitního kurzu v délce šesti měsíců, jehož předmětem je rozšíření právnických znalostí relevantních pro povolání registračního úředníka, a stáž v délce jednoho roku, po které následuje veřejné výběrové řízení. Všechny etapy tohoto postupu podléhají hodnocení a v případě neuspokojivých výsledků mohou vést k vyloučení uchazeče. Tento postup probíhá v rámci veřejného výběrového řízení vyhlášeného Úřadem pro rejstříky a notářství (*Instituto dos Registos e do Notariado*).

Úřad pro rejstříky a notářství je pověřen řízením, koordinací, podporou a hodnocením činnosti registračních úřadů a dozorem nad nimi.

Více informací lze získat na internetových stránkách <https://irn.justica.gov.pt/>.

Soudní úředníci (*Oficiais de Justiça*)

Soudní úředníci představují kategorii justičních úředníků (*funcionário de justiça*), mezi jejichž povinnosti patří asistence u soudů nebo státních zastupitelství. Funkce justičního úředníka ovšem zahrnuje rovněž zaměstnance útvarů informačních technologií, administrativní, technické, pomocné a provozní pracovníky. Povolání soudního úředníka začíná působením na základní pracovní pozici pomocného úředníka (*escrivão auxiliar*) u soudu nebo pomocného soudního úředníka (*técnico de justiça auxiliar*) u státního zastupitelství. Vykonávat je mohou osoby s příslušnou odbornou způsobilostí, které uspěly v přijímacím řízení. Postavení soudních úředníků upravuje příslušný služební řád (*Estatuto dos Funcionários de Justiça*), stanovený zákonem č. 343/1999 ze dne 26. srpna 1999, ve znění pozdějších předpisů. Jejich činnost hraje významnou úlohu v mezinárodní justiční spolupráci, zejména pokud jde o uplatňování evropských nařízení a směrnic.

Generální ředitelství pro správu soudnictví (*Direção-Geral da Administração da Justiça*) je orgán ministerstva spravedlnosti odpovědný za nábor a řízení soudních úředníků.

Rada soudních úředníků (*Conselho dos Oficiais de Justiça*) odpovídá za hodnocení pracovních výsledků soudních úředníků a za přijímání disciplinárních opatření vůči nim.

Více informací najdete na internetových stránkách <https://dgaj.justica.gov.pt/>.

Mediátoři (*Mediadores*)

Zákon č. 29/2013 ze dne 19. dubna 2013 definuje v čl. 2 písm. b) mediátora jako „(...) třetí neustrannou a nezávislou osobu bez pravomocí vůči stranám mediace, která napomáhá stranám při dosažení konečné dohody ohledně předmětu sporu“. Uvedený zákon rovněž definuje status mediátorů působících v Portugalsku, jakož i jejich zápis do seznamů všech veřejných systémů mediace. Tento zápis se provádí na základě výběrového řízení, jehož pravidla byla schválena výnosem (*Portaria*) č. 282/2010 ze dne 25. května 2010.

Význam mediátorů je značný, jelikož tím, že pomáhají stranám dospět k dohodě, přispívají k zachování, a v některých případech k obnovení, sociálního smíru. V Portugalsku je možné využít mediátory specializované v oboru rodinné mediace, pracovního práva či trestního práva. V oblasti mediace nepůsobí nevládní organizace, avšak existují soukromá sdružení poskytující mediační služby a odbornou přípravu pro mediátory.

Na celostátní úrovni neexistuje etický kodex pro mediátory, nicméně výše uvedený zákon o mediaci obsahuje oddíl věnovaný právům a povinnostem mediátorů, kteří rovněž musí jednat v souladu se zásadami stanovenými v evropském kodexu chování pro mediátory, jež si během své přípravy musí osvojit. Činnost mediátorů je sledována veřejným systémem mediace, který se dělí na tři části zaměřené na občanskoprávní, pracovněprávní a trestněprávní záležitosti. Každou z těchto částí veřejného systému mediace řídí veřejný subjekt určený v příslušném zakládajícím aktu.

V Portugalsku nepůsobí veřejnoprávní subjekt pro vzdělávání mediátorů. Tím se zabývají soukromé subjekty, jejichž certifikaci zajišťuje Generální ředitelství pro politiku spravedlnosti (*Direção Geral da Política de Justiça*, DGPJ) v souladu s výnosem č. 345/2013 ze dne 27. listopadu 2013 a se zvláštním zřetelem na referenční ukazatele kvality.

DGPJ, které řídí veřejné systémy mediace prostřednictvím svého kabinetu pro alternativní řešení sporů (GRAL), neposkytuje informace o tom, jak se lze setkat s mediátorem. Má ovšem k dispozici seznamy mediátorů, na něž mohou být mediátoři zapsáni na základě výběrového řízení, jehož pravidla byla schválena výnosem č. 282/2010 ze dne 25. května 2010.

Více informací najdete na internetových stránkách <http://www.dgpj.mj.pt/>.

Soudní správci (*Administradores Judiciais*)

Soudní správce je odpovědný za dohled nad úkony a provádění úkonů v rámci zvláštního postupu obnovy (*processo especial de revitalização*), jakož i za řízení či likvidaci v rámci úpadečného řízení. Má pravomoc provádět veškeré úkony vyplývající z jeho postavení a ze zákona. V závislosti na úkolech, jež mají být v rámci daného řízení vykonány, je jmenován jakožto prozatímní soudní správce, správce konkurzní podstaty nebo svěřenský správce.

Postavení soudního správce upravuje zákon č. 22/2013 ze dne 26. února 2013.

Soudními správci se mohou stát osoby splňující následující podmínky:

- mají vysokoškolské vzdělání a odbornou praxí požadovanou pro výkon dané činnosti;
- absolvovali stáž v daném oboru v délce šesti měsíců;
- uspěli ve zvláštním přijímacím řízení, jehož cílem je ohodnotit znalosti získané během stáže;
- nesmějí být v situaci, která je neslučitelná s výkonem tohoto povolání;
- musí být způsobilí k výkonu činnosti soudního správce.

Orgánem odpovědným za přijímání soudních správců a dohled nad nimi je Komise pro dohled nad úředníky v justici (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares da Justiça*, CAAJ).

Více informací lze získat na internetových stránkách <https://caaj.justica.gov.pt/>.

Úředník pro průmyslové vlastnictví (*Agente Oficial da Propriedade Industrial*)

Úředníci pro průmyslové vlastnictví jsou odborníci na průmyslové vlastnictví, na které se mohou obrátit fyzické i právnické osoby v případě, kdy si přejí lépe bránit svá práva a zájmy v této oblasti.

Úředníky pro průmyslové vlastnictví zplnomocňuje Národní úřad pro průmyslové vlastnictví (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*) k provádění úkonů v oblasti průmyslového vlastnictví jménem a v zájmu svých klientů, aniž by museli předložit plnou moc.

Výkon povolání úředníka pro průmyslové vlastnictví u Národního úřadu pro průmyslové vlastnictví se řídí zákonem č. 15/95 ze dne 24. ledna 1995, ve znění pozdějších předpisů, a výnosem č. 239/2013 ze dne 25. července 2013.

Více informací najdete na internetových stránkách <https://inpi.justica.gov.pt/>.

Organizace poskytující bezplatné právní služby (*pro bono*)

Ministerstvo spravedlnosti ve spolupráci s advokátní komorou a místními úřady zajišťuje na celém území Portugalska právní poradny (*Gabinetes de Consulta Jurídica*), kde mohou občané využít bezplatné právní poradenství od právníků. Seznam těchto poraden a příslušné kontaktní údaje jsou k dispozici na internetu, například na stránkách Generálního ředitelství pro [politiku spravedlnosti](#).

Poslední aktualizace: 10/01/2022

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.